

HUMAN RIGHTS ACTION | AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Ministarstvo pravde

Gospodin Miljan Aranitović, kontakt osoba za slobodan pristup informacijama

Podgorica, 18.12.2023.

Predmet: Zahtjev za slobodan pristup informacijama

Poštovani gospodine Aranitović,

na osnovu čl.18 st.1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama (Sl. list CG, 44/12 i 30/17), ljubazno vas molimo da nam u što kraćem roku, putem pošte, mejlom ili na drugi način koji vama najviše odgovara, dostavite:

- anonimizirane kopije odluka o odbijanju izručenja srpskih državljana Momčila Vukotića i Živka Vuksanovića Kosovu, zbog sumnje u politički progon, koje je potpisao tadašnji ministar pravde, Marko Kovač.

Za slučaj da to ipak nije moguće, molimo za zvanično obrazloženje Ministarstva pravde o razlozima koji su naveli na sumnju da Vukotić i Vuksanović na Kosovu trpe politički progon.

Srdačan pozdrav,

T. Gorjanc
Tea Gorjanc Prelević
Izvršna direktorica

Broj: UPI 04-037/24-408/3

Podgorica, 25. jun 2024. godine

Na osnovu člana 30 i člana 14 stav 1 tačka 1, a u vezi sa članom 24 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl. list CG“, br. 44/12 i 30/17), Ministarstvo pravde postupajući po Rješenju Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, broj UPI-04-037/24-408/2 od 19.06.2024. godine, donosi

R J E Š E N J E

Djelimično se usvaja zahtjev za pristup informacijama NVO „Akcije za ljudska prava“ broj UPI-04-037/24-408 od 18.12.2023. godine, pa se dozvoljava pristup kopijama odluka o odbijanju izručenja srpskih državljana Momčila Vukotića i Živka Vuksanovića Kosovu.

Ograničava se NVO „Akcija za ljudska prava“ pristup dijelu informacije iz stava 1 ovog rješenja, koji se odnosi na imena i prezimena i datume i mjesta rođenja, koji su sastavni dio predmetne dokumentacije, na način što će se ovaj dio informacije brisati prije kopiranja.

Pristup informaciji iz stava 1 ovog rješenja ostvariće se dostavom kopije informacije putem pošte, preporučenom pošiljkom na adresu ulica Bulevar Svetog Petra Cetinskog 130/VII, Podgorica.

Žalba protiv ovog rješenja ne odlaže njegovo izvršenje.

O b r a z l o Ź e n j e

NVO „Akcija za ljudska prava“ iz Podgorice, podnijela je Ministarstvu pravde zahtjev za slobodan pristup informacijama od 18.12.2023. godine, zaveden u ovom ministarstvu pod brojem UPI-04-037/24-408, kojim je traženo da joj se omogući pristup kopijama anonimiziranih kopija odluka o odbijanju izručenja srpskih državljana Momčila Vukotića i Živka Vuksanovića Kosovu, zbog sumnje u politički progon, koje je potpisao tadašnji ministar pravde Marko Kovač, na način što će im se tražena informacija dostaviti putem pošte, preporučenom pošiljkom na adresu ulica Bulevar Svetog Petra Cetinskog 130/VII, Podgorica.

U postupku po zahtjevu, Ministarstvo pravde je utvrdilo da posjeduje traženu informaciju, koja je opisana u stavu 1 dispozitiva rješenja, pa nalazi da zahtjev u ovom djelu treba usvojiti kao osnovan, u skladu sa čl. 13 i 21 stav 1 tačka 3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Međutim, uvidom u sadržaj traženih informacija ovo Ministarstvo je utvrdilo da dio iste opisan stavom 2 dispozitiva ovog rješenja, podliježe ograničenjima saglasno odredbi člana 14 stav 1 tačka 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, kojim je između ostalog, propisano da organ vlasti može ograničiti pristup informaciji ili dijelu informacije, ako je to u interesu zaštite privatnosti od objelodanjivanja podataka predviđenih zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Naime, odredbom člana 2 stav 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. list CG“, br. 79/08, 70/09 i 44/12, 22/17), propisano je, između ostalog, da se lični podaci ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade, niti na način koji nije u skladu

sa njihovom namjenom. Shodno članu 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, zaštita ličnih podataka obezbjeđuje se svakom licu bez obzira na državljanstvo, prebivalište, rasu, boju kože, pol, jezik, vjeru, političko i drugo uvjerenje, nacionalnost, socijalno porijeklo, imovno stanje, obrazovanje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo. Imena i prezimena i datumi i mjesta rođenja lica koja su sastavni dio dokumenata kojima se želi ostvariti pristup informacijama, predstavljaju lične podatke po odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, obzirom da su lični podaci sve informacije koje se odnose na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi u kombinaciji sa drugim podacima u smislu člana 9 stav 1 tačka 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Imajući u vidu navedeno, imperativno se zabranjuje objelodanjivanje ličnih podataka, pod uslovima propisanim zakonom, o čemu je ovaj organ vodio računa prilikom odlučivanja u konkretnoj pravnoj stvari, te nalazi da zahtjev u ovom dijelu treba ograničiti, na način što će se podaci brisati prije kopiranja saglasno članu 24 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Naime, članom 14 stav 1 tačka 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, propisano je između ostalog, da organ vlasti može ograničiti pristup informaciji ili dijelu informacije, ako je to u interesu zaštite privatnosti od objelodanjivanja podataka predviđenih zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Odredbom člana 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, propisano je da o zahtjevu za pristup informaciji ili ponovnu upotrebu informacija, osim u slučaju iz člana 22 ovog zakona, organ vlasti odlučuje rješenjem, kojim dozvoljava pristup traženoj informaciji, odnosno ponovnu upotrebu informacija ili njenom dijelu ili zahtjev odbija. Dalje, stavom 5 istog člana Zakona, propisano je da rješenje kojim se odbija zahtjev za pristup informaciji, odnosno ponovnu upotrebu informacija sadrži detaljno obrazloženje razloga zbog kojih se ne dozvoljava pristup traženoj informaciji, odnosno ponovna upotreba informacija.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja, shodno članu 36 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu podataka o ličnosti i pristup informacijama u roku od 15 dana od dana prijema rješenja, neposredno ili preko ovog Ministarstva. Žalba se podnosi u dva primjerka.

VD SEKRETARA
Đordije Ivanović
J. Ubeholc

Dostavljeno:

- Podnosiocu zahtjeva
- a/a

Direktorat za međunarodnu pravosudnu saradnju
Direkcija za međunarodnu pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima

Br: 0802-053/23-1222-K

27. oktobar 2023.

U krivičnom predmetu protiv okrivljenog [REDACTED], čije je izručenje zatražila Republika Kosovo, ministar pravde Crne Gore, u skladu sa članom 22 stav 3 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima Crne Gore, te članom 3 stav 2 Evropske konvencije o ekstradiciji, donosi sljedeće

R J E Š E N J E

ODBIJA SE molba Ministarstva pravde Republike Kosovo broj MD/DGBJ/3228/23; DBJN/2013-1361 od 09.10.2023. godine za izručenje [REDACTED], rođenog [REDACTED] godine u [REDACTED] državljanina Republike Srbije, radi vođenja krivičnog postupka zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 u vezi čl.22 Krivičnog zakonika SFRJ, sada kažnjivo kao krivično djelo „ratni zločin uz tešku povredu člana 3 Ženevske konvencije u članu 146 u vezi sa članom 31 Krivičnog zakonika br.06/L-074 Republike Kosovo“.

O b r a z l o ž e n j e

Molbom Ministarstva pravde Republike Kosovo broj MD/DGBJ/3228/23; DBJN/2013-1361 od 09.10.2023. godine, na osnovu reciprociteta, zatraženo je izručenje okrivljenog [REDACTED] rođenog [REDACTED] godine u [REDACTED] državljanina Republike Srbije, radi vođenja krivičnog postupka zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 u vezi čl.22 Krivičnog zakonika SFRJ, sada kažnjivo kao krivično djelo „ratni zločin uz tešku povredu člana 3 Ženevske konvencije u članu 146 u vezi sa članom 31 Krivičnog zakonika br.06/L-074 Republike Kosovo“.

Nakon sprovedenog ekstradicionog postupka, Viši sud u Bijelom Polju je pravosnažnim rješenjem Kv.br.659/23 od 27.10.2023. godine, utvrdio da su ispunjene zakonske pretpostavke za izručenje [REDACTED] po molbi Ministarstva pravde Republike Kosovo.

Sud je našao da okrivljeni nije državljanin Crne Gore i da krivično djelo koje mu se stavlja na teret nije izvršeno na teritoriji Crne Gore, protiv nje ili njenog državljanina, kao i da je krivično djelo zbog kojeg se traži izručenje inkriminisano i crnogorskim zakonodavstvom, kao krivično

Pored toga, utvrđeno je da nije nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja, kako po pravu države molilje, tako i po pravu zamoljene države. Iz spisa predmeta proizilazi da zbog istog krivičnog djela okrivljeni nije već pravosnažno osuđen, niti je protiv njega krivični postupak pravosnažno obustavljen, odnosno optužba pravosnažno odbijena, kao i da protiv imenovanog u Crnoj Gori nije pokrenut krivični postupak. Sud je našao da krivično djelo zbog kojeg se traži izručenje nije političko krivično djelo ili djelo povezano za političkim krivičnim djelom, kao ni vojno krivično djelo.

Okrivljeni [REDACTED] je pred sudom naveo da se radi o montiranom procesu, i da nema nikakve veze sa krivičnim djelom koje mu se stavlja na teret.

Branilac okrivljenog, adv.Božidar Čarmak obratio se ministru pravde, sa podneskom, u kojem ukazuje na nelogičnosti u predmetnom krivičnom postupku, činjenici da se radi o nepotkrijepljenoj optužbi, da nijesu dostavljeni dovoljni dokazi za osnovanu sumnju, zbog čega sud nije trebalo da cijeni taj uslov ispunjenim, i pozvao sa na pravosnažno rješenje Višeg suda u Podgorici iz 2015.godine, kojim je odbijena molba za izručenje [REDACTED]

I pored pravosnažnog rješenja Višeg suda u Bijelom Polju Kv.br.659/23 od 27.10.2023. godine, kojom je konstatovano da su ispunjene zakonske pretpostavke za izručenje [REDACTED] nadležnim organima Republike Kosovo, ministar pravde nalazi da podnijetu molbu treba odbiti.

Naime, krivični postupak povodom kojeg se traži izručenje odnosi se na, 1999. godine navodno izvršeno krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva. U činjeničnom opisu odluke o pokretanju istrage Specijalnog tužilaštva Republike Kosovo PPS br.60/2010 od 19.04.2013. godine navedene su, u preko 50 tačaka radnje koje je navodno preduzeo veliki broj lica, uglavnom srpske nacionalnosti, a koje radnje uključuju navodno pomaganje i asistiranje u svojstvu vojnika i policajaca napadima na civilnu populacije albanske etničke grupe iz Reka/Caragoj doline tokom perioda 27. i 28. aprila 1999.godine, u kojem su civili bili namjerno podvrgnuti ubijanju, mučenju, nehumanom postupanju, neizmjerne patnji, izmještanju i raseljavanju, primjeni mjera zastrašivanja i terora, nametanju kolektivnog kažnjavanja, oduzimanju imovine, pljačkanju krađi većeg obima imovine koja nije bila opravdana vojnim potrebama. Okrivljeni [REDACTED] se pominje u tački 37, gdje je navedeno da je isti navodno pružao pomoć i pripomagao u odvajanju i operaciji pogubljenja kod kontrolnog punkta Meje/Meja, zajedno sa okrivljenim [REDACTED], koje radnje je u odnosu na [REDACTED] potvrdio navodno 1 neimenovani svjedok, kao i u tački 54, gdje su, sudeći po izjavama 2 neimenovana svjedoka „druge policijske snage bile viđene slično da se rutinski kreću nazad i napred između kontrolnog punkta, prikazujući integrisanu prirodu sveopšteg odvajanja i operacije pogubljenja, uključujući [REDACTED].

Dakle, u navedenom rješenju nijesu konkretizovane radnje koje je okrivljeni [REDACTED] navodno preduzeo, a koje se mogu podvesti pod krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Drugim riječima, nije navedeno koju radnju je konkretno [REDACTED] navodno preduzeo, a koja je dovela ili mogla dovesti do posljedica koje su opisane, jer se radnje koje se njemu stavljaju na teret u okviru ovog krivičnog djela iscrpljuju na „pružanje obezbjeđenja za odvajanje i operaciju pogubljenja“ i „kretanje nazad ili naprijed oko kontrolnog punkta, prikazujući integrisanu prirodu sveopšteg odvajanja i operacije pogubljenja“, koje radnje se po crnogorskom krivičnom zakonodavstvu ne mogu podvesti pod radnje izvršenja predmetnog krivičnog djela. Krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva je složeno krivično djelo, što znači da ozbiljnost i težina tog krivičnog djela podrazumijevaju obavezu da radnje koje se nekom licu stavljaju na teret moraju biti određene ili određive u smislu aktivnog učešća, te potkrijepljene dokazima određene snage, što bi u krajnjem opravdavalo potrebu i mogućnost ne samo pokretanja krivičnog postupka, već i raspisivanja međunarodne potjernice i eventualnog izručenja. Nadalje, u odluci o pokretanju istrage je navedeno da se

radnje koje se ██████████ stavljaju na teret potvrđuju isključivo iskazima svjedoka, koji svjedoci nijesu imenovani, niti su u ekstradicionoj dokumentaciji dostavljeni iskazi tih svjedoka.

Članom 22 stav 3 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima Crne Gore, između ostalog je propisano da ministar neće dozvoliti izručenje lica kad se može opravdano pretpostaviti da bi lice čije se izručenje traži u slučaju izručenja bilo izloženo progonu ili kažnjavanju zbog svoje rase, vjere, državljanstva, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog svojih političkih uvjerenja ili bi njegov položaj bio otežan zbog nekog od tih razloga.

Članom 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama propisano da niko ne smije biti podvrgnut mučenju, ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Zaključak da bi izručenjem ██████████ Republici Kosovo bile prekršene navedene odredbe zakona i konvencije proizilazi ne samo iz okolnosti koje okružuju molbu za izručenje i krivični postupak povodom kojeg se traži izručenje, već i politički kontekst, koji se u ovom slučaju neminovno mora imati u vidu. Opštepoznato je da su između Republike Srbije i Republike Kosovo, koju Crna Gora priznaje kao nezavisnu državu, narušeni odnosi, i da nema direktne komunikacije i saradnje njihovih pravosuđa, koja bi mogla poslužiti kao podloga za drugačije odlučivanje u konkretnom slučaju. Činjenica da Republika Kosovo u konkretnom slučaju potražuje državljanina Srbije radi krivičnog gonjenja za najteže krivično djelo koje postoji u krivičnim zakonodavstvima, za koje krivično djelo ni u kojoj državi ne zastarijeva ni krivično gonjenje, niti izvršenje kazne, te da ovakav zahtjev Republike Kosovo nije jedini zahtjev te vrste prema Crnoj Gori, već se za isto krivično djelo od Crne Gore traži izručenje još nekoliko lica – državljana Republike Srbije, pa uvezujući navedene činjenice sa nespornim političkim momentom u posljednjih nekoliko mjeseci i narasle ogromne tenzije između Republike Srbije i Republike Kosovo, koje su usljed nedavnih događaja kulminirale, to je bezbjedno zaključiti da bi izručenjem bilo kojeg državljanina Republike Srbije Republici Kosovo, u ovakvim okolnostima i za ovako postavljen krivični postupak, predstavljalo kršenje člana 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, te kršenje člana 3 Evropske konvencije o ekstradiciji i člana 22 stav 3 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima Crne Gore.

Obzirom da je ekstradicija u suštini pravno-politički postupak, u kojem se „pravni“ dio uglavnom iscrpljuje na sudski dio postupka ekstradicije, to se postupak pred Ministarstvom pravde, ukoliko su za to stečeni uslovi u vidu postojanja pravosnažnog rješenja o ispunjenosti uslova za izručenje, kao u konkretnom slučaju, ima smatrati „političkim“ dijelom postupka ekstradicije, jer ministar pravde, koji odlučuje o predaji stranca mora voditi računa o političkim i drugim okolnostima koje egzistiraju u svakom konkretnom slučaju, te procijeniti da li bi predajom stranca istom bila ugrožena prava garantovana najvišim međunarodnim pravnim aktima – međunarodnim ugovorima.

Okolnosti koje okrivljeni ██████████ i njegov branilac navode, a tiču se sumnje u zakonitost i opravdanost vođenja krivičnog postupka za krivično djelo izvršeno prije skoro 25 godina i zasnovano isključivo na izjavama neimenovanih svjedoka, u toj mjeri ne zvuče nelogično, kada se uvežu sa sadržinom dokumentacije koja je dostavljena uz molbu za izručenje, te političkim okolnostima konkretnog slučaja. Nabrojane okolnosti sveukupno imaju pretežniji uticaj na donošenje ovakve odluke, bez obzira na činjenicu što je ekstradicioni sud manje kritički cijenio da je ispunjen uslov za izručenje koji se tiče postojanja dovoljno dokaza za osnovanu sumnju da je izvršeno krivično djelo.

U svakom slučaju, ne samo međunarodni dokumenti, već i sudska praksa u Crnoj Gori, prvenstveno praksa Ustavnog suda Crne Gore, izražena u odluci U-III br.682/20 od 25.09.2020. godine nalaže da crnogorski sudovi moraju prilikom utvrđivanja zakonskih pretpostavki za izručenje, cijeniti da li u svakom konkretnom slučaju ima osnova za sumnju da se radi o krivičnom progonu zasnovanom na rasi, vjeri, državljanstvu ili određenoj

društvenoj grupi, odnosno da li se radi o političkom krivičnom djelu u smislu člana 3 Evropske konvencije o ekstradiciji i člana 12 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, dok je ovlašćenje ministra pravde pogledu navedene ocjene sadržano u pomenutom članu 22 stav 3 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima.

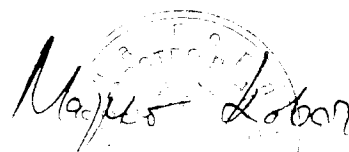
U prilog navedenom zaključku ide i pravosnažno rješenje Višeg suda u Podgorici Kv.br.269/15 od 18.05.2015. godine, kojim je odbijena molba za izručenje [REDACTED] koji je povodom iste istrage potraživan od strane Republike Kosovo za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva, iz razloga što se iz činjeničnog opisa nije moglo vidjeti na koji način je isti pomogao u napadu na civilnu populaciju albanske etničke grupe, te da eventualne radnje upućivanja verbalnih prijetnji ne mogu predstavljati radnju pomaganja vršenju krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva, a valja napomenuti da je tačkom 45 odluke o pokretanju istrage navedeno da je [REDACTED] navodno „pomogao i pripomagao u operaciji na kontrolnom punktu, i verbalno prijetio i proklinjao muškarce u livadi pre njihovog pogubljenja, vičući na njih „hoćete rat; videćete šta će se desiti““.

Navedeni predmet izručenja [REDACTED] kao i predmet izručenja [REDACTED] gdje je takođe odbijena molba za izručenje, uz ovaj predmet, potvrđuju sumnju da u većini dosadašnjih slučajeva izručenja državljana Srbije u Crnoj Gori za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva, po molbama pravosudnih organa Republike Kosovo prevladava politički momenat. U prilog navedenom ide i činjenica da je predmetna istraga Specijalnog tužilaštva Republike Kosovo pokrenuta 2013.godine, i da su izjave koje se navode u odluci od velikog broja lica uzimane u periodu od 2004.do 2013.godine, pa je simptomatično kako se u 2023.godini traži izručenje [REDACTED], za nešto što je stavljeno na teret 2013. godine, a u dokumentaciji ne egzistiraju novi dokazi, koji su u međuvremenu, od pokretanja istrage 2013.godine do danas mogli promijeniti okolnosti koje bi mogle opravdati potrebu za nastavkom krivičnog gonjenja, međunarodnom potjernicom i zahtjevom za izručenje.

Sa iznijetih razloga, ministar pravde je našao da se u konkretnom slučaju ne može udovoljiti molbi Ministarstva pravde Republike Kosovo, zbog čega je odlučeno kao u dispozitivu rješenja.

MINISTAR

Marko Kovač

Crna Gora
Ministarstvo pravde

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 510
fax: +382 20 407 566

Direktorat za međunarodnu pravosudnu saradnju
Direkcija za međunarodnu pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima

Br: 0802-053/23-352-K

23. oktobar 2023.

U krivičnom predmetu protiv okrivljenog [REDAKTIRANO], čije je izručenje zatražila Republika Kosovo, ministar pravde Crne Gore, u skladu sa članom 22 stav 3 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima Crne Gore, te članom 3 stav 2 Evropske konvencije o ekstradiciji, donosi sljedeće

R J E Š E N J E

ODBIJA SE molba Ministarstva pravde Republike Kosovo broj MD/DGBJ/618/2; DBJN/2023-162 od 03.10.2023. godine za izručenje [REDAKTIRANO] rođenog [REDAKTIRANO] državljanina Republike Srbije, radi vođenja krivičnog postupka zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 u vezi čl.22 Krivičnog zakonika SFRJ, sada kažnjivo kao krivično djelo „ratni zločin uz tešku povredu člana 3 Ženevske konvencije u članu 146 u vezi sa članom 31 Krivičnog zakonika br.06/L-074 Republike Kosovo“.

O b r a z l o ž e n j e

Molbom Ministarstva pravde Republike Kosovo broj MD/DGBJ/618/2; DBJN/2023-162 od 03.10.2023. godine, na osnovu reciprociteta, zatraženo je izručenje okrivljenog [REDAKTIRANO], rođenog [REDAKTIRANO] godine u [REDAKTIRANO] državljanina Republike Srbije, radi vođenja krivičnog postupka zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 u vezi čl.22 Krivičnog zakonika SFRJ, sada kažnjivo kao krivično djelo „ratni zločin uz tešku povredu člana 3 Ženevske konvencije u članu 146 u vezi sa članom 31 Krivičnog zakonika br.06/L-074 Republike Kosovo“.

Nakon sprovedenog ekstradicionog postupka, Viši sud u Bijelom Polju je rješenjem Kv.br.561/23 od 16.10.2023. godine, koje je postalo pravosnažno dana 17.10.2023. godine, utvrdio da su ispunjene zakonske pretpostavke za izručenje [REDAKTIRANO] po molbi Ministarstva pravde Republike Kosovo.

Sud je našao da okrivljeni nije državljanin Crne Gore i da krivično djelo koje mu se stavlja na teret nije izvršeno na teritoriji Crne Gore, protiv nje ili njenog državljanina, kao i da je krivično djelo zbog kojeg se traži izručenje inkriminisano i crnogorskim zakonodavstvom, kao krivično

djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 428 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore. Pored toga, utvrđeno je da nije nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja, kako po pravu države molilje, tako i po pravu zamoljene države. Iz spisa predmeta proizilazi da zbog istog krivičnog djela okrivljeni nije već pravosnažno osuđen, niti je protiv njega krivični postupak pravosnažno obustavljen, odnosno optužba pravosnažno odbijena, kao i da protiv imenovanog u Crnoj Gori nije pokrenut krivični postupak. Sud je našao da krivično djelo zbog kojeg se traži izručenje nije političko krivično djelo ili djelo povezano za političkim krivičnim djelom, kao ni vojno krivično djelo.

Okrivljeni [REDACTED] je pred sudom naveo da se radi o montiranom procesu, jer on i njegova porodica ne pristaju da prodaju zemlju koju posjeduju u Metohiji.

Branilac okrivljenog, adv.Nikola Čukić obratio se ministru pravde, sa podneskom, u kojem ukazuje da je krivični postupak povodom kojeg se traži izručenje montiran i iskonstruisan, te zasnovan na izjavama lažnih svjedoka, čije izjave su pune kontradiktornosti, nejasnoća i nelogičnosti.

I pored pravosnažnog rješenja Višeg suda u Bijelom Polju Kv.br.561/23 od 16.10.2023. godine, kojom je konstatovano da su ispunjene zakonske pretpostavke za izručenje [REDACTED] nadležnim organima Republike Kosovo, ministar pravde nalazi da podnijetu molbu treba odbiti.

Naime, krivični postupak povodom kojeg se traži izručenje odnosi se na, u periodu 1998-1999 godine navodno izvršeno krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva. U činjeničnom opisu rješenja o pokretanju istrage navodi se da su u jutro 07.05.1999. godine, u selu Ozdrim, srpske vojne, policijske, paravojne snage, podijeljene u 3 grupe, ušle u navedeno selo i počele da pucaju, i na taj način ubili 6 albanskih civila, i nekoliko ranili, te da su istog dana desetina albanskih civila pretučeni, maltretirani i uhapšeni, zatvoreni 3 dana u garaži (šupi), gdje im nije nuđena hrana i voda, gdje su maltretirani i tučeni, te da je oko 28 osoba, odvojenih u 3 grupe preveženo u zatvor u Peći, zatim u zatvor u Leskovcu, gdje su mučeni i maltretirani, te da su istog dana porodice [REDACTED] i ostali protjerani iz svojih domova u Albaniju, te da su srpske snage opljačkale, zapalile i uništile 62 kuće i prateće objekte kuća.

Međutim, u navedenom rješenju u pokretanju istrage ne navodi se koje radnje, koje ulaze u sastav krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva je preduzeo okrivljeni [REDACTED], odnosno na koji način, kojim sredstvom i kako je [REDACTED] navodno izvršio krivično djelo koje mu se stavlja na teret. U dokumentaciji koja prati molbu za izručenje navode se kao ključni dokazi iskazi dva svjedoka, koji su, gledajući slike u foto albumu, kao svjedoci – očevici ubistava identifikovali osumnjičene pod rednim brojevima 1 i 4 (jedan od njih [REDACTED]), koja identifikacija je izvršena skoro 25 godina od navodno izvršenog krivičnog djela. Ali i pored takvih izjava svjedoka, u rješenju o pokretanju istrage ne navodi se da li je i koga okrivljeni [REDACTED] lišio života, odnosno koju konkretnu radnju je preduzeo, a koja je dovela do opisanih posljedica.

Članom 22 stav 3 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima Crne Gore, između ostalog je propisano da ministar neće dozvoliti izručenje lica kad se može opravdano pretpostaviti da bi lice čije se izručenje traži u slučaju izručenja bilo izloženo progonu ili kažnjavanju zbog svoje rase, vjere, državljanstva, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog svojih političkih uvjerenja ili bi njegov položaj bio otežan zbog nekog od tih razloga.

Članom 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama propisano da niko ne smije biti podvrgnut mučenju, ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Zaključak da bi izručenjem [REDACTED] Republici Kosovo bile prekršene navedene odredbe zakona i konvencije proizilazi ne samo iz okolnosti koje okružuju molbu za izručenje

i krivični postupak povodom kojeg se traži izručenje, već i politički kontekst, koji se u ovom slučaju neminovno mora imati u vidu. Opštepoznato je da su između Republike Srbije i Republike Kosovo, koju Crna Gora priznaje kao nezavisnu državu, narušeni odnosi, i da nema direktne komunikacije i saradnje njihovih pravosuđa, koja bi mogla poslužiti kao podloga za drugačije odlučivanje u konkretnom slučaju i garancija da će okrivljenom [REDACTED] u slučaju izručenja biti omogućeno fer i pravično suđenje. Činjenica da Republika Kosovo u konkretnom slučaju potražuje državljanina Srbije radi krivičnog gonjenja za najteže krivično djelo koje postoji u krivičnim zakonodavstvima, za koje krivično djelo ni u kojoj državi ne zastarijeva ni krivično gonjenje, niti izvršenje kazne, te da ovakav zahtjev Republike Kosovo nije jedini zahtjev te vrste prema Crnoj Gori, već se za isto krivično djelo od Crne Gore traži izručenje još nekoliko lica – državljana Republike Srbije, pa uvezujući navedene činjenice sa nespornim političkim momentom u posljednjih nekoliko mjeseci i narasle ogromne tenzije između Republike Srbije i Republike Kosovo, koje su nedavno kulminirale, to je bezbjedno zaključiti da bi izručenjem bilo kojeg državljanina Republike Srbije Republici Kosovo, u ovakvim okolnostima i za ovako postavljen krivični postupak, predstavljalo kršenje člana 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, te kršenje člana 3 Evropske konvencije o ekstradiciji i člana 22 stav 3 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima Crne Gore.

Obzirom da je ekstradicija u suštini pravno-politički postupak, u kojem se „pravni“ dio uglavnom iscrpljuje na sudski dio postupka ekstradicije, to se postupak pred Ministarstvom pravde, ukoliko su za to stečeni uslovi u vidu postojanja pravosnažnog rješenja o ispunjenosti uslova za izručenje, kao u konkretnom slučaju, ima smatrati „političkim“ dijelom postupka ekstradicije, jer ministar pravde, koji odlučuje o predaji stranca mora voditi računa o političkim i drugim okolnostima koje egzistiraju u svakom konkretnom slučaju, te procijeniti da li bi predajom stranca istom bila ugrožena prava garantovana najvišim međunarodnim pravnim aktima – međunarodnim ugovorima.

Okolnosti koje okrivljeni [REDACTED] i njegov branilac navode, a tiču se sumnje u zakonitost i opravdanost vodenja krivičnog postupka za krivično djelo izvršeno prije skoro 25 godina i zasnovano isključivo na izjavama svjedoka, u toj mjeri ne zvuče nelogično, kada se uvežu sa sadržinom dokumentacije koja je dostavljena uz molbu za izručenje, te političkim okolnostima konkretnog slučaja i činjenicom da se radi o licu starije životne dobi. Nabrojane okolnosti sveukupno imaju pretežnji uticaj na donošenje ovakve odluke, bez obzira na činjenicu da je ekstradicioni sud manje kritički cijenio da je ispunjen uslov za izručenje koji se tiče postojanja dovoljno dokaza za osnovanu sumnju da je izvršeno krivično djelo. U svakom slučaju, ne samo međunarodni dokumenti, već i sudska praksa u Crnoj Gori, prvenstveno praksa Ustavnog suda Crne Gore, izražena u odluci U-III br.682/20 od 25.09.2020. godine nalaže da crnogorski sudovi prilikom utvrđivanja zakonskih pretpostavki za izručenje, cijeniti da li u svakom konkretnom slučaju ima osnova za sumnju da se radi o krivičnom progonu zasnovanom na rasi, vjeri, državljanstvu ili određenoj društvenoj grupi, odnosno da li se radi o političkom krivičnom djelu u smislu člana 3 Evropske konvencije o ekstradiciji i člana 12 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima.

Sa izloženih razloga, odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

MINISTAR

Marko Kovač

